

Szczecin, dnia 20 kwietnia 2015 r.

Miasto i Gmina Gołańcz

ul. dr. Piotra Kowalika 2

62-130 Gołańcz

OPINIA PRAWNA

**dotycząca sposobu rozpatrzenia wniosku o unieważnienie wyborów na
Sołtysów oraz do Rad Sołeckich w Gminie Gołańcz**

STAN FAKTYCZNY:

Dnia 10 kwietnia 2015 r. do Przewodniczącego Rady Miasta i Gminy Gołańcz wpłynął wniosek Macieja Rzeźniczaka o unieważnienie wyborów na Sołtysów oraz do Rad Sołeckich w Gminie Gołańcz w 2015 r.

Wnioskodawca podniósł trojaki rodzaj zarzuty. Po pierwsze wskazał na rozbieżności w nazewnictwie organów i wydawanych przez organy rozstrzygnięć, którym posługuje się Statut Sołectwa przyjęty Uchwałą Nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańcz z dnia 19 czerwca 1991 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa.

Po drugie, wnioskujący wskazał na ograniczenie jego prawa do głosu poprzez wyznaczenie wyborów w sołectwie Rybowo w dzień roboczy.

Po trzecie, wnioskujący wskazał, że niewystarczający był sposób poinformowania mieszkańców o wyborach w drodze kurendy.

PRZEKAZANE DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE:

- 1) wniosek Macieja Rzeźniczaka z dnia 8 kwietnia 2015 r.,
- 2) uchwała Nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańcz z dnia 19 czerwca 1991 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa.

PRZEDMIOT OPINII:

- 1) Kto jest właściwy do rozpatrzenia przedmiotowego wniosku?
- 2) Czy zarzuty sformułowane we wniosku są zasadne?

AKTY PRAWNE BĘDĄCE PODSTAWĄ WYDANIA OPINII PRAWNEJ:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz.594, poz. 645 oraz poz.1318, Dz. U. z 2014 r. poz. 379 oraz poz. 1072)

Partnerzy:
Stefan Mazurkiewicz Hubert Cieszyński Piotr Mazuro

Adwokaci i Radcowie Prawni:
Tomasz Picheta, Jakub Goleniowski, Piotr Skawiński, Eliza Szymańska,
Katarzyna Grodzka, Mirela Chomont, Anna Zwierzyńska,
Marta Okorska, Mateusz Szabelski, Łukasz Piñciurek
Specjalista ds. zamówień publicznych: Eliza Grodzka

Mazurkiewicz Cieszyński Mazuro i Wspólnicy
Adwokaci i Radcowie Prawni Spółka Partnerska

71-247 Szczecin, ul. Klonowica 30/1
tel. +48 91 43 44 323 , fax +48 91 311 22 53,
tel. kom. +48 507 14 49 14
e-mail: kancelaria@mwmlgal.pl, www.mwmlgal.pl
KRS 332487, NIP 8522556918

ANALIZA:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności m. in. zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 3 pkt 2 u.s.g.).

Uchwała nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańczy z dnia 19 czerwca 1991 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa nie odnosi się do możliwości i sposobu zgłaszania protestów wyborczych odnoszących się do wyborów przeprowadzanych w sołectwach Miasta i Gminy Gołańcz.

Brak regulacji nie oznacza jednakże, iż protesty takie nie mogą być zgłaszane. W orzecznictwie przyjmuje się, że kontrola przebiegu i wyników wyborów do organów jednostek pomocniczych może być prowadzona przez rady gminy, na podstawie ogólnej normy kompetencyjnej, wynikającej z art. 18 i art. 35 ustawy o samorządzie gminnym (vide: wyrok NSA z dnia 05.02.2013 r., II OSK 3029/12 oraz z dnia 30.09.2008 r., III SA/Wr 8/08).

Naczelny Sąd Administracyjny w pierwszym z przywołanych powyżej orzeczeń wskazał także granice takiej kontroli określając, iż rada gminy posiada uprawnienia do kontrolowania procedur wyborczych organów jednostek pomocniczych i w ramach tej kontroli ma prawo rozstrzygać protesty wyborcze oraz stwierdzać nieważność wadliwie (niezgodnie z prawem) przeprowadzonych wyborów. Jednak najdalej idący wynik kontroli, może być przez radę gminy zastosowany jedynie w przypadku, gdy przeprowadzone bądź przedstawione przez protestujących dowody, wskażą niezbicie na fakt naruszenia przepisów ustaw. Rada nie może unieważnić wyborów bez dowiedzenia, że zostały złamane jasno wskazane przepisy prawa powszechnie obowiązującego określającego przestanki ważności wyborów, bowiem to prowadziłoby do naruszenia art. 2 Konstytucji RP ustanawiającego zasadę demokratycznego państwa prawnego oraz jej art. 7 ustanawiającego zasadę działania wszelkich organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa, a także do naruszenia art. 35 ust. 2 u.s.g., w tej części, w jakim wybór sołtysa powierza mieszkańcom gminy (vide: wyrok NSA z dnia 05.02.2013 r., II OSK 3029/12).

Odnosząc się do zarzutów podnoszonych przez wnioskującego o unieważnienie wyborów, wskazać należy, iż zgodnie z Uchwałą nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańczy z dnia 19 czerwca 1991 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa organ wykonawczy określa miejsce, dzień i godzinę zebrania wiejskiego (§ 23 ust. 1), o czym informowani są mieszkańcy sołectwa, co najmniej na 7 dni przed wyznaczoną datą zebrania (§ 23 ust. 2).

W ocenie opiniującego organizacja wyborów na Sołtysów oraz do Rad Sołeckich w Gminie Gołańcz w 2015 r. nie uchybiała normom i standardom

prawnokonstytucyjnym dotyczącym zasad i trybu przeprowadzania wyborów organów w demokratycznym państwie prawa.

Przy ocenie przedstawionego stanu faktycznego należy mieć na uwadze, że sposób powiadomienia mieszkańców poszczególnych sołectw o wyborach w drodze kurendy był praktykowany od lat. Za naruszenie stanowiące podstawę do unieważnienia wyborów nie można również uznać zarzutu w odniesieniu do terminu zorganizowania wyborów. Zgodnie z Uchwałą nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańczy z dnia 19 czerwca 1991 r. jest to bowiem kompetencja organu wykonawczego.

Podobnie, bez wpływu na przeprowadzone wybory, pozostaje fakt, że w Uchwale nr V/24/91 Rady Miasta i Gminy Gołańczy z dnia 19 czerwca 1991 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa nie zaktualizowano nazewnictwa organów i wydawanych przez nich rozstrzygnięć. Nie ma bowiem wątpliwości, iż kompetencje przypisane w ww. Uchwale przysługują organowi wykonawczemu gminy, którym zgodnie z obecnie obowiązującym prawem jest Burmistrz Miasta i Gminy Gołańcz.

WNIOSKI. ROZSTRZYGNIĘCIE

W związku z przedstawioną analizą wniosek powinien być skierowany celem jego rozpatrzenia do Rady Miasta i Gminy Gołańcz, zaś jego rozpatrzenie w strukturach wewnętrznych Rady może być powierzone komisji rewizyjnej, z uwagi na brzmienie art. 18a ust. 1, zgodnie z którym rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy; w tym celu powołuje komisję rewizyjną. W odniesieniu do zarzutów w zakresie organizacji i przeprowadzenia wyborów w sołectwach opiniujący nie zauważa w przedstawionym stanie faktycznym uchybień, które naruszałoby normy i standardy określone przepisami prawa powszechnie obowiązującymi.

